

פרשת בא

- אנחנא נסבין למפלח" וכן "לא תיכלון מנה" (פירוש מהבשר) ואם היה "ממנו" מאיתם היה רפה לבן-נפתלי, ולפיו הוא משנה משמעות.
- **"כָּלָה"** (יא,א) - הלמד רפויה והוא לשון כליה וסיום (וכן צ"ל בסליחות אל תעש עמנו כלה – בלמד רפה). ובלמד דגושה שייך לחתן וכלה כמו "לכה דודי לקראת כלה".
- **"כִּזְזַצְתָּ הַלֵּילָה אֲנִי יוֹצֵא בַתּוֹךְ מִצְרַיִם"** (יא,ד) - בכף הדמיון לא בבית, ונדרש בריש מסכת ברכות (דף ג' ע"ב).
- **"בְּזֹרֵי-אֶף"** (יא,ח) - החית חטופה לכן אין להאריך בה.
- **"וְכִכֹּהֵ תֹאכְלוּ אֹתוֹ"** (יב,יא) - "וככה" מלעיל שהטעם האמיתי הוא בכף הראשונה. ואין לטעות ולקרונה מלרע מפני הזרקא שבאות האחרונה כי מנהג הזרקא כמו התרסא והסגולתא לבוא בסוף תיבה אפילו בתיבה שהיא מלעיל.
- **"וְעִבְרָתִי"** (יב,יב) - מלרע במילה עם ואו המהפכת עבר לעתיד וכן **"וְהַכִּיתִי"**.
- **"תִּשְׁבִּיתוּ שְׂאֵר"** (יב,טו) - בתנ"ך קורן ובתיקוני קוראים הש"ן דגושה בראש המילה. וזה לא אחד מהמקומות שהמסורת מונה דגש לאחר שורוק כגון צדי של **"קומו צאו"** להלן (פסוק לא), ונראה שזאת הסיבה שהמנחת-שי לא העיר כאן מאומה על הדגש למרות שנגע במילת "שאר". מכאן שאין להדגיש את הש"ן של "שאר", וכך הוא מנהג יהודי בבל.
- **"מְשִׁיכוּ וּקְזוּ לָכֶם צֶאֱן"** (יב,כא) - המם במעמיד. והמנהג ברור אצל הספרדים לקרוא "משכו" בשוא נע. ונותנים טעם לדבר משום שהוא לשון ציווי לא לשון בקשה. ויש חולקים¹⁸.
- **"בִּנְנִפוּ אֶת-מִצְרַיִם"** (יב,כז) - הפא דגושה¹⁹.
- **"קומו צאו"** (יב,לא) - הצדי דגושה ע"פ המסורה. וכן בבראשית יט,יד.

- **"לְמַעַן שִׁיתִי"** (י,א) - התיו רפה. וחסרה יוד כמו במילה "שימו", ודין החיריק כחיריק מלא כאילו כתוב "שיתי", ולכן אין לפרשו מלשון יסוד (כמו **"השיתות יהרסון"**) או מלחמה (כמו **"שית שתו השערה"** עיין בשפ"ח כאן). ובפרשת שמות מצאנו **"אֶת-פְּתָם"** ברפיון התיו לאחר חיריק.
- **"כִּי אַתָּה אַתָּם מְבַקְשִׁים"** (י,יא) - הקוף רפה אע"פ שהוא מן הבניין הכבד והיתה ראויה להדגש¹⁶.
- **"לֹא-הָיָה כֹּן"** (י,יד) - מלעיל שהקדמא בהא. **"ואזוריו לא יהיה-כן"** - הכף דגושה בדגש כבד.
- **"וַיֹּאמֶר זֹטְאֲתִי לֵה' אֱלֹהֵיכֶם וְלָכֶם"** (י,טז) - החית בקמץ והטית רפויה שהוא פועל מהבניין הקל. אבל **"ועתה שא נא זֹטְאֲתִי"** (י,יז) החית בפתח והטית דגושה שהוא שם עצם מלשון חטא ועוון.
- **"וַיִּתְקַעְהוּ יְבֹהֶ סוּף"** (י,יט) - הסמך דגושה מדין אתי מרחיק וכן הוא בתנ"ך קורן.
- **"וַיְהִי זֹשִׁךְ"** (י,כא) - הטעם נסוג אחר במילת "ויהי". **"ויביש"** - מלרע.
- **"כִּי מִמֶּנּוּ נִקְזוּ לְעַבְדֵי אֱתֵה' אֱלֹהֵינוּ"** (י,כו) וכן **"אל-תאכלו ממנו נא"** (יב,ט) - הנון של **"ממנו"** דגושה תמיד לבן-אשר שהלכה כמותו, בין "ממנו" מאיתו כמו **"בטבעת הארץ יהיו הברדים לא יסרו ממנו"** (שמות כה,טו), ובין "ממנו" מאיתנו כמו בפסוק **"הנה עם בני ישראל רב ועצום ממנו"** (שמות א,ט). וגם לבן-נפתלי כאן הוא דגוש שפירושו מאיתו כדמתרגם אונקלוס **"ארי מנה"**¹⁷ (פירוש: מהמקנה)

¹⁸ הרב שריה דבליצקי שליט"א בהערה ה' על כללי הקריאה לגי'ר יוסף זליכה שליט"א.
¹⁹ מפני שהוא לאחר שוא נח. ובלחם בכורים דף נ"ז עמוד ב' מנה אותה עם הרפויים וטעמא טעים דמצאנו כיוצא בזה רבים רפויים לאחר שוא נח והטעם כדי להבדיל בין המקור והצווי ובין הכינוי המדבר בעדו וכינוי הנסתר. אמנם המסורת שבידינו (ושכן כתב המנחת-שי) אינה כדבריו וגם בתיקון סופרים המדויק "איש מצליח" הדגישו את הפה..

¹⁶ עיין במאמר בנושא הסרת הדגש כדי להקל על הלשון על פרשת תולדות.
¹⁷ ובתרגום יונתן ב"ע "ארום מנהון נסב" ואל תתמה שאינו לא מאיתנו ולא מאיתם אלא מהם כי הכוונה את המקנה שהוא הרבה צאן וכן כתב בתחילת הפסוק: ואוף גיתנא יזיל עמנא לא תשתייר מנהון פרסתא חדא.

במבטא²⁰. אבל למשל "ויהי בוזי
הלילה וה' הכה כל-בכור בארץ
מצרים" (יב,כט) – האות כף במילה
"כל" רפויה מפני שבאה לאחר הא של
אהו"י שאינה מופקת במילה "הכה".

- "מִרְעֻמֹּסִים" (יב,לז) - בשני שואים
האחד תחת העין והוא שוא נח והשני
תחת המם והוא שוא נע, והוא שם מחוז,
עיין בראבי"ע.
- "עֲגַת מִצּוֹת כִּי לֹא זֹמִין" (יב,לט) -
הגימל רפה אע"פ שבאה לאחר קבוצה
מפני שהקבוצה פה בא במקום שורוק.
- "וַעֲשֵׂה פֶסֶח לֶה" (יב,מח) - כתב
המנחת-שי שהפא רפה מפני שאין כאן
דין אתי מרחיק. ולא דומה לפסוק
"וּזְבוּזֹת פֶּסֶח" (דברים טז,א) שהפא בו
דגושה מדין אתי מרחיק.

את פרשת "קדש-לי כל-בכור" ופרשת "והיה
כי יביאך" אנו אומרים יום-יום ומן הראוי
להעיר מספר הערות לתשומת לב
המתפללים.

- "קִדְשֵׁ-לִי כָל-בְּכוֹר" (יג,ב) - הכף
רפויה.
- "וְהָיָה כִּי-יָבִיֵאֵךְ ה' אֶל-אֶרֶץ
הַכְּנַעֲנִי וְהִזְזֹתִי וְכו'" (פסוק ה) - הכף
רפויה שבאה לאחר הטעם שופר הולך
שהוא טעם משרת. אבל "וְהָיָה
כִּי-יָבִיֵאֵךְ ה' אֶל-אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי
כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּע וְכו'" (פסוק י"א) - הכף
דגושה בדגש קל שהיא באה לאחר
הטעם שני-גרישין שהוא טעם מפסיק.
- "לָתֵת לָךְ" (פסוק ה) - הטעם בלמד
(נסוג אחור).
- "עַל-יָדְךָ" (פסוק ט) וכן "עַל-יָדְכֶם"
(פסוק טז) - שניהם נהגים אותו הדבר
הדלת בשוא-נע והטעם בכף.
- "וְהַעֲבַרְתָּ כָל-פֶּטֶר-רִזּוֹם לֶה"
(פסוק יב) - הכף רפויה. יש להקפיד שלא
לבלוע ריש של "פֶּטֶר-רִזּוֹם".
- "וְכֹל בְּכוֹר אֲדָם" (הפסקה קלה)
בבניך (הפסקה גדולה מעט יותר)
תפודה" (פסוק יג)
- "וְהָיָה כִּי-יֵשְׂאֲלֶךָ בִּנְךָ
(הפסקה קלה) מוֹזֵר" (הפסקה גדולה
מעט יותר) לֵאמֹר מַה-זֹּאת" (פסוק
יד). האות זין בדגש.
- "וַיְהִי ה' כָּל-בְּכוֹר" (פסוק טו) -
אע"פ שאין טעם מפסיק במילת "ה"
הכף של מילת "כל" שאחריו דגושה
מדין מפיק. והטעם הוא מפני קריאת
היוד של שם אדנות שלפניו שהוא יוצא

²⁰ מנחת שי.

